

בש"פ 2546/18 - נאסר אבו כף, קאיד אבו נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

בש"פ 2546/18

לפני:

כבוד השופט א' שהם

המבקשים:

1. נאסר אבו כף
2. קאיד אבו

נ ג ד

המשיבה:

מדינת ישראל

בקשה לרשות ערר עד החלטתו של בית המשפט המחוזי
בבאר שבע, מיום 15.03.2018, בעמ"ת
12732-03-18, שניתנה על ידי כב' השופט א' חזק

בשם המבקשים:

עו"ד מוטי יוסף

בשם המשיבה:

עו"ד מירי קולומבוס

החלטה

1. לפניי בקשה לרשות ערר על החלטתו של בית המשפט המחוזי בבאר שבע (כב' השופט א' חזק), בעמ"ת 12732-03-18, מיום 15.03.2018. בגדרה של ההחלטה, נדחה עררם של המבקשים על החלטותיו של בית משפט השלום בבאר שבע (כב' השופט ר' סולקין), במ"ת 61305-01-18 ובמ"ת 61272-01-18, מיום 06.03.2018, אשר דחה את בקשות המבקשים לשחררם ממעצר, לנוכח כך שחלפו למעלה משלושים ימים מאז נעצרו ועד לתחילת משפטם, בניגוד לסעיף 60 לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996 (להלן: חוק המעצרים).

עמוד 1

2. נגד כל אחד מן המבקשים הוגש כתב אישום נפרד המייחס לו ביצוע עבירות רכוש. על פי עובדות כתבי האישום, ביצעו המבקשים, במסגרת 11 אירועים שונים, עבירות רכוש, תוך שימוש בשיטה קבועה, במסגרתה הם פרצו לכלי רכב וגנבו מתוכם כלי עבודה, בשווי מצטבר של 135,000 ₪.

3. בד בבד עם הגשת כתבי האישום, הגישה המשיבה בקשה לבית משפט השלום בבאר שבע, לעצור את המבקשים עד לתום ההליכים המשפטיים בעניינם. ביום 26.01.2018, נתבקשה דחייה מטעם ב"כ המבקשים, לשם צילום תיקי החקירה ולימודם, והדיון בעניינם של המבקשים נדחה ליום 01.02.2018. יצוין, כי במסגרת הדיון שקיים בעניינו של המבקש 2, ציין בא כוחו, כי "אבקש שלא להעלות את המשיב [המבקש 2], ארד לתא המעצרים ואסביר לו את תוכן ההחלטה בעצמי. אבקש דחייה ליום 1.2.2018 על מנת לצלם את חומר החקירה. קראתי את כתב האישום וכתב המעצר, ואסכים לקיומו של ניצוץ ראיתי".

4. ביום 01.02.2018, הסכים ב"כ המבקשים לקיומן של ראיות לכאורה ועילת מעצר בעניינם של המבקשים. לבקשת ב"כ המבקשים, הורה בית משפט השלום על דחיית הדיון, לצורך עריכת תסקירי מעצר לבדיקת היתכנות שחרורם של המבקשים לחלופת מעצר. ביום 06.03.2018, ולאחר שהתקבלו תסקירי מעצר, השוללים את חלופות המעצר המוצעות, הורה בית משפט השלום לבחון חלופת מעצר נוספת שהוצעה על ידי המבקשים. לאחר זאת, ומשהוער על ידי בית משפט השלום כי טרם בוצעה הקראה של כתבי האישום בעניינם של המבקשים, ביקשה המשיבה לבצע הקראה פורמלית של כתבי האישום, ובשלב זה טען ב"כ המבקשים כי יש לשחרר את המבקשים ממעצר, שכן חלפו למעלה מ-30 ימים ממועד מעצריהם. בעניינו של המבקש 2, קבע בית משפט השלום, כי: "פגם זה ניתן לתיקון. משלא נתבקש שחרורו של המשיב [המבקש 2] עד היום, ומשבמהלך הדיון נקראה הקראה והוברר, כי המשיב [המבקש 2] מכיר את האמור בכתב האישום - מוצא בית המשפט כי הפגם תוקן וכי אין מקום להורות על שחרורו של המשיב [המבקש 2], באופן העלול לפגוע באינטרס הציבורי, במקרה דנן". בעניינו של המבקש 1, הבהיר בית משפט השלום, כי הבקשה לקיים הקראה של כתב האישום הועלתה לראשונה לאחר שבית המשפט הפנה את תשומת לבם של הצדדים לכך, במהלך הדיון שהתנהל בעניינו של המשיב 2. בהמשך, קבע בית משפט השלום כי העובדה שלא בוצעה הקראה פורמלית של כתב האישום, מהווה פגם טכני בלבד, זאת שכן:

"ההגנה אישרה, במהלך דיון המעצר, קיומן של ראיות לכאורה והמשיב אף הופנה לחקירת מעצר בשירות המבחן, במהלכה מסר עמדתו בנוגע לעבירות שבכתב האישום. סעיף החוק האמור [סעיף 60 לחוק המעצרים] מטרתו למנוע מצב, בו אדם עצור מבלי שמבין, בגין מה נעצר. לא זה המצב במקרה דנן. בשקלול מכלול הנסיבות, מוצא בית המשפט להורות על תיקון הפגם, כך שתתקיים הקראה פורמלית כעת ודוחה הבקשה להורות על שחרורו של המשיב [המבקש 1] ממעצרו".

5. המבקשים הגישו ערר על החלטות אלה לבית המשפט המחוזי בבאר שבע. בהחלטתו מיום 15.03.2018, דחה בית המשפט המחוזי את הערר, בקובעו כי לא נגרעה יכולתם האפקטיבית של המבקשים להתגונן מפני האישומים העומדים נגדם. בית המשפט המחוזי סקר את הפסיקה הנוהגת בהקשר לסעיף 60 לחוק המעצרים, בציינו כי החזקתו של עצור במעצר שלא כדין, מחייבת הכרעה בדבר עוצמת הפגם. לאחר זאת, הבהיר בית המשפט המחוזי, כי כבר בדיון הראשון שהתקיים בעניינם של המבקשים, ביקש בא כוחם שלא להעלותם מתא המעצר, והודיע כי הוא עצמו ירד לתא

המעצרים ויסביר למבקשים את תוכן ההחלטה. בית המשפט המחוזי ציין, בהקשר זה, כי בקשתו של ב"כ המבקשים "תרמה באופן מסוים, גם אם בלא דעת, לתקלה שארעה, וניתן להניח שאם היו העוררים [המבקשים] מובאים לאולם בית המשפט וניצבים בפני בית המשפט ייתכן והדבר היה מעלה בידי התובעת [המשיבה] את המחשבה לדרוש ביצוע ההקראה בפני העוררים בו במקום". בית המשפט המחוזי הוסיף וקבע, כי "החשש שהעוררים [המבקשים] לא ידעו במה הם מואשמים הוא קטן יותר, וקשה להאמין שאמירה כזו נעשתה על ידי הסנגור בלא ידיעת העוררים [המבקשים], שהסנגור ויתר על נוכחותם". בית המשפט המחוזי קבע עוד, כי "הסנגור בעצמו לא שם לב לתקלה שקרתה, ולא עמד על ביצוע הקראה במהלך הדיון הנוסף בפני בית משפט קמא בעניין העורר 1 [המבקש 1], ובפועל אין מחלוקת על כך שמי שעמד על התקלה היה בית משפט קמא בעצמו, שהפנה הצדדים לעובדה שלא בוצעה הקראה". לבסוף, הבהיר בית המשפט המחוזי כי סוגיית מעצרו של המבקשים עתידה לעמוד שוב בפני בית משפט השלום, וזאת לאחר שיוגשו תסקירי מעצר בעניינם.

הבקשה לרשות ערר ותגובת המשיבה

6. בבקשה לרשות ערר שלפניי, משיגים המבקשים על החלטתו של בית המשפט המחוזי שלא לשחרר ממעצר. על פי הנטען בבקשה, שגה בית המשפט המחוזי עת קבע כי אין לשחרר את המבקשים ממעצרם, וזאת בשל העובדה שלא התקיימה בעניינם הקראה פורמלית של כתבי האישום, תוך 30 ימים ממועד מעצרם. לשיטת המבקשים, בשל מחדל זה, הם שהו במעצר בלתי חוקי במשך תקופה של 10 ימים. המבקשים הוסיפו וטענו, כי אי הקראת כתבי האישום, במועד ובאופן הקבועים בחוק המעצרים, אינו מהווה "פגם טכני בלבד" אלא עולה כדי פגם מהותי הפוגע בזכותם לחירות. המבקשים הבהירו, כי אי קיום ההקראה כדן נבע מהתרשלותם של המשיבה ושל בית משפט השלום, שעה שלמבקשים לא היה כל חלק במחדל זה; וכי ריפוי המחדל וקיום ההקראה היה צריך להיעשות בפני המותב שדן בהליך העיקרי. בשולי הדברים, טענו המבקשים כי לא נשקפת כל מסוכנות מצידם, חרף האישומים הרבים המיוחסים להם בכתבי האישום; וכי עברם הפלילי אינו מכביד.

7. בתגובת המשיבה לבקשה לרשות ערר נטען, כי הבקשה אינה עומדת באמות המידה הנדרשות למתן רשות ערר, שכן היא אינה מעוררת שאלה בעלת חשיבות עקרונית החורגת מעניינם הפרטי של המבקשים, וכן, לא מתקיימות נסיבות פרטניות מיוחדות המצדיקות דיון ב"גלגול שלישי". לגופו של עניין, טוענת המשיבה כי מבחינה מהותית הכירו המבקשים את תוכנם של כתבי האישום המיוחסים להם, כך שלא נפגעה יכולתם להתגונן. לשיטת המשיבה, ידיעה זו נתמכת בכך שהמבקשים היו מיוצגים, החל מהדיון הראשון, והובאו לדיון בית המשפט מספר פעמים במסגרת הליך מעצרם; בכך שב"כ המבקשים ציין כי הוא קרא את כתב האישום ואת בקשת המעצר והתחייב להסביר למבקשים את תוכן החלטת בית משפט השלום; ובכך שהמבקשים התבקשו להתייחס לנסיבות מעצרם במסגרת תסקירי המעצר. המשיבה הוסיפה וטענה, כי:

"העובדה שמבחינה מהותית לא נגרם למבקשים עיוות דין ולא נפגעה יכולתם להתגונן מפני האישומים המיוחסים להם; בצירוף העובדה שהפגם תוקן תוך 10 ימים, כאשר בית משפט השלום שם לב מיוזמתו לפגם וקיים הקראה פורמלית בה הסביר למבקשים את האמור בכתב האישום, והם מצידם לא העלו כל טענה משמעותית בעקבות ההקראה; יחד עם המסוכנות הברורה העולה מהם נוכח המעשים המיוחסים להם ועברם הפלילי - כל אלה צריך להוביל להותרתם במעצר, על אף הפגם של אי קיום ההקראה תוך 30 ימים בעניינם".

על יסוד האמור, טוענת המשיבה כי יש לדחות את הבקשה לרשות ערר על הסף ולגופו של עניין.

8. לאחר שעייתי בבקשה לרשות ערר ובנספחיה, הגעתי לכלל מסקנה כי דין הבקשה להידחות. ידוע הוא, כי רשות לערור על החלטה בנושא מעצר, לפי סעיף 53(א1) לחוק המעצרים, תינתן במקרים מיוחדים, בהם עולה שאלה משפטית בעלת חשיבות עקרונית, החורגת מעניינם של הצדדים להליך; או במקרים בהם מתקיימות נסיבות חריגות המצדיקות זאת, כגון: עת מדובר בפגיעה שאינה מידתית בזכויות הנאשם; קיומו של חשש לעוול היורד לשורשו של עניין; או פגם מהותי שנפל בהחלטתו של בית המשפט (בש"פ 7542/17 איטל נ' מדינת ישראל (28.9.2017); בש"פ 3670/17 אהרון נ' מדינת ישראל (7.6.2017); ובש"פ 10011/16 יאסין נ' מדינת ישראל (10.1.2017)). לאחר שעייתי בבקשת רשות הערר ובנספחיה, נחה דעתי כי הבקשה אינה עומדת באמות המידה האמורות, ואוסיף עוד כי אין מתקיימות במקרה זה נסיבות מיוחדות, המצדיקות מתן רשות ערר. **עוד יצוין, כי חרף ניסיונותיהם של המבקשים לעטות על בקשתם כסות של שאלה משפטית עקרונית, הרי שהבקשה נסובה על עניינם הפרטי של המבקשים, וזאת בלבד. בנוסף, טענות המבקשים, רובן ככולן, הועלו בפני בית המשפט המחוזי, אשר התייחס אליהן בהחלטתו המנומקת, ומשכך, נראה כי הבקשה מהווה ניסיון לערוך מעין "מקצה שיפורים" לתוצאת הערר, ניסיון שאין להיעתר לו. די בטעמים אלה כדי לדחות את הבקשה.**

9. למעלה מן הצורך, אוסיף בקצרה את זאת. לאחר שבחנתי את כלל הנסיבות, הגעתי לידי מסקנה כי דין הבקשה להידחות אף לגופו של עניין. מפסיקתו של בית משפט זה עולה, כי גם כאשר מתברר שנאשם שוהה במעצר שלא כדין, אין לשחררו מהמעצר באופן אוטומטי, אלא לאחר בירור כלל הנסיבות הנוגעות לעניין. הוא הדין גם כאשר מדובר בחריגה מהוראות סעיף 60 לחוק המעצרים, שתכליתו להבטיח כי הנאשם מבין את תוכן האשמה המיוחסת לו, כך שהבנה זו תהווה ערובה ליכולתו להתגונן, ולאפשרות להיערך כראוי למשפטו (בש"פ 9997/07 גיאורגדזה נ' מדינת ישראל (10.12.2008)). לפיכך, גם מקום בו לא בוצעה במועד הקראה פורמלית של כתב האישום, יש להידרש לשאלה אם הובטחה תכלית זו באמצעים אחרים, למרות הפגם שנפל בחלוף 30 ימים ממועד המעצר.

ובחזרה לענייננו. במהלך הדיון הראשון התחייב ב"כ המבקשים להסביר למרשיו את תוכן החלטת בית משפט השלום, וזאת לאחר שהצהיר כי קרא את כתבי האישום ואת בקשת המעצר בעניינם. לכך יש להוסיף את יתר הנסיבות שפורטו בהחלטתו של בית המשפט המחוזי, ובכלל זה את העובדה כי המבקשים לא העלו מיוזמתם כל טענה בנושא אי קיום ההקראה, דבר התומך במסקנה כי המבקשים הבינו את תוכנו של כתב האישום ואת טיב ההליכים המתנהלים נגדם. יובהר, עם זאת, כי אין להקל ראש בקיום ההקראה הפורמלית של כתבי האישום באיחור של כ-10 ימים, שעה שעסקינן בחירותו של הנאשם. יחד עם זאת, וכפי שהובהר על ידי בית המשפט המחוזי, אין מדובר במקרה דנן בפגם היורד לשורשו של עניין ולא נראה כי נגרם למבקשים עיוות דין, בשל פגיעה אפשרית ביכולתם האפקטיבית להתגונן בפני האישומים העומדים נגדם (בש"פ 7847/10 מדינת ישראל נ' אדיב (28.10.2010)). לא למותר הוא לציין, כי בקרוב אמור להתקיים דיון בבית משפט השלום לגבי כל אחד מהמבקשים, לאחר קבלת תסקירי מעצר משלימים בעניינם, במסגרתו תיבחן האפשרות לשחררם לחלופת מעצר. על יסוד האמור, לא מצאתי מקום להתערב בהחלטתו של בית המשפט המחוזי, אשר דחה את הערר על החלטה שלא לשחרר את המבקשים ממעצרם.

10. סוף דבר, הבקשה לרשות ערר נדחית בזאת.

ניתנה היום, כ"ה בניסן התשע"ח (10.4.2018).

ש ו פ ט

עמוד 4

